

rådgivende karakter, samt midlertidige udvalg og kommissioner, herunder tværministerielle arbejdsgrupper.

Med komitélovens ikrafttræden den 1. oktober 1992 blev komitésystemets virksomhed en del af den offentlige forvaltning i offentlighedslovens og forvaltningslovens forstand. Regeringen finder det derfor grundlæggende vigtigt, at princippet om offentlighed og åbenhed i forvaltningen lægges til grund for komiteernes behandling af biomedicinske forskningsprojekter.

Det biomedicinske område er det eneste forskningsområde, hvor der er pligt til at foretage anmeldelse og indhente godkendelse af de enkelte projekter i et offentligt organ. Dette indebærer, at der vil kunne være konkrete tilfælde, hvor den biomedicinske forsker har en ophavsretlig interesse i at kunne beskytte en original idé, metode eller teknik. For komitésystemets virksomhed er det derfor afgørende, at hensynet til åbenhed, indsigt og dermed tryk ved rammerne for forskningen vil være foreneligt med hensynet til den enkelte forskers ophavsretlige interesse i at beskytte sin forskningsidé, metode m.v.

Offentlighedsloven giver efter § 12, stk. 1, nr. 2, adgang til at beskytte forskeres ophavsretlige interesser for så vidt, det er af væsentlig økonomisk betydning for den pågældende forsker eller virksomhed, at visse oplysninger ikke undergives aktindsigt. Denne bestemmelse kan imidlertid ikke antages at omfatte den økonomiske betydning, der ligger i, at et (succesfuldt) forskningsprojekt på længere sigt kan betyde forbedrede karrieremuligheder og eventuelt forøget økonomisk indtjening for den enkelte forsker.

I tilfælde, hvor den pågældende forsker ikke umiddelbart kan forvente at opnå forbedrede karrieremuligheder og eventuelt forøget økonomisk indtjening gennem det pågældende projekt, vil hjemlen til at afslå aktindsigt skulle søges i bestemmelsen i offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 6. Efter denne bestemmelse kan retten til aktindsigt begrænses i det omfang, det er nødvendigt til beskyttelse af væsentlige hensyn til private og offentlige interesser, hvor hemmeligholdelse efter forholdets særlige karakter er påkrævet. En forudsætning for at anvende bestemmelsen er dog, at hemmeligholdelse af hensyn til den enkelte forskers interesse er klart påkrævet, samt at der er en nærliggende fare for, at denne interesse vil lide skade af betydning, hvis der gives aktindsigt.

På grundlag af Ombudsmandens afgørelse i en konkret sag om afslag på aktindsigt vedrørende et forskningsprojekt i Den Centrale Videnskabetiske

Komité, er der et godt grundlag for at antage, at offentlighedslovens § 13, stk. 1, nr. 6, giver tilstrækkelig mulighed for at beskytte forskeres ophavsretlige interesser.

Forskningsprojekter kan efter bestemmelserne i offentlighedsloven således ikke generelt undtages fra princippet om åbenhed og offentlighed. Udgangspunktet for vurderingen af spørgsmålet om aktindsigt vil derfor være, at der gives aktindsigt i alt materialet, men at visse oplysninger vil kunne undtages efter en konkret vurdering i hvert enkelt tilfælde, og da kun, hvor hensynet til forskerens ophavsretlige interesser kan begrundes efter bestemmelserne i offentlighedsloven.

Det er på denne baggrund regeringens opfattelse, at offentlighedslovens bestemmelser på dette område må antages at give forskerne en tilstrækkelig beskyttelse af deres ophavsretlige interesser. Regeringen finder derfor ikke, at der i komitéloven er behov for at fastsætte særskilte regler på dette område. Debatten om dette emne på komitékonferencen understregede efter regeringens opfattelse, at der ikke i komitéloven er behov for særlige regler på området.

Ad Spørgsmålet om klageadgang i forhold til anmeldte forskningsprojekter

Komitéloven indeholder ingen nærmere afgrænsning af, hvilke personer eller myndigheder, der efter lovens § 12 kan indbringe et projekt for den centrale komité. I bemærkningerne til loven er det imidlertid fremhævet, at der med bestemmelsen i § 12 tænkes på f.eks. sygehus- og universitetsmyndigheder, eller de patient- eller personalegrupper, der berøres af det pågældende projekt.

Fra tid til anden har spørgsmålet om en nærmere afgrænsning af dette spørgsmål været rejst overfor komiteerne. Regeringen finder på denne baggrund, at der i forbindelse med denne revision af loven bør knyttes nogle bemærkninger til denne problemstilling.

Det følger direkte af komitélovens § 12, at den enkelte forsker eller projektansvarlige kan indbringe sagen for den centrale komité, såfremt vedkommende i den regionale komité ikke har opnået tilladelse til at iværksætte projektet. Dette er i overensstemmelse med, at den enkelte forsker eller projektansvarlige i forvaltningslovens forstand er ansøger og dermed klageberettiget.

Om forsøgspersoner og pårørende til forsøgspersoner kan siges at være klageberettigede i en sag om en videnskabetisk komités bedømmelse af et forskningsprojekt, er en væsentlig mere kompliceret problemstilling. Hverken raske eller syge forsøgspersoner eller pårørende hertil kan siges generelt at have